Numer 2. Lwów dnia 22. stycznia 1903. Rok II.

Biuro Redakcyi i Administ. ul. Kopernika 7 parter.

Przedpłata wynosi: kwartalnie K. 3— półrocznie „ 5·— rocznie „ 10·—

Numer poszczególny kosztuje 1 koronę

OGŁOSZENIA. 1 str. 100 K. 1/2 str. 60 K. 1/4 str. 35 K., 1/8 str. 20 K. 1/16 str. 12 K.

DOBROBYT

Ogłoszenia i przedpłatę przyjmują: we Lwowie: Administracya „Dobrobytu ul. Kopernika 7 i biuro Sokołowskiej Pasaż Hansmana; we Wiedniu: Haasenstein & Vogler (Otto Mass) Wahlfischgasse 10, — Rudolf Mosse Seilerstädte 2 A. Adolf Chulawski VI. Getreidemarkt 13.

Organ Związku Galicyjskich Kas Oszczędności

Wychodzi dwa razy miesięcznie.

Pod redakcyą: J. K. Zielińskiego.

Polityka lokacyjna kas oszczędności.

Pobieżny rzut oka na stosunek poszczególnych lokacyi w różnych kasach oszczędności wskazuje jak mało zdajemy sobie sprawę ze znaczenia polityki lokacyjnej. Powodem niezwracania uwagi na tę stronę fundacyi naszych zakładów jest to, że żyjemy w czasach normalnych, w których stosunek lokacyi jest z reguły obojętnym. Sprawa staje się jednak aktualną w chwili albo ogólnego przesilenia politycznego lub pieniężnego, albo też w chwili paniki miejscowej A ponieważ dobre i celowe prowadzenie instytucyi finansowej, polega właśnie na przezornem przewidywaniu sytuacyi krytycznych, przeto nie będzie od rzeczy zastanowić się nad tym przedmiotem.

Nasze kasy oszczędności są w sposobach lokacyi wkładek ograniczone, gdyż według regulatywu i wzorowego statutu, dopuszczalne są tylko następujące lokacye:

1. pożyczki hipoteczne
2. eskont weksli kuponów ect.
3. lombard a wyjątkowo rachunek bieżący
4. zakupno papierów wartościowych pupilarne bezpieczeństwo mających,
5. lokacya w bankach za zezwoleniem władzy krajowej.

Ponieważ kasy oszczędności własnego kapitału zakładowego nie posiadają a cały ich fundusz obrotowy pochodzi z pieniędzy cudzych, to jest z wkładek za krótszem lub dłuższem wypowiedzeniem wycofalnych, przeto kierownictwo ich powinno pamiętać o tem, żeby stosunek wymienionych wyżej lokacyi nie nadwyrężał płynności funduszów na wypadek większego wycofywania wkładek, z jakiegokolwiek ogólnego lub lokalnego powodu. Należy zatem wystrzegać się skrajności w obu kierunkach, to jest zarówno w kierunku lokacyi nieruchomych (pożyczki hipoteczne) jak i ruchomych (wymienione wyżej pod 2—5)

Pożyczki hipoteczne wynoszą w naszych kasach oszczędności 70—90% kapitału wkładkowego. Jest to stanowczo za wiele, gdyż pożyczki te, mimo stypulowanego wypowiedzenia, trudne są do ściągnięcia, a ich ściąganie w razie konieczności uruchomienia funduszów kasy, nie może się obejść bez silnego i szkodliwego nadwyrężenia stosunków gospodarczych w okręgu działalności kasy. Gdy zaś z drugiej strony doświadczenie uczy, że masowe wycofywanie wkładek z przyczyn, nieleżących w stosunkach danej kasy, lecz np. z powodu katastrof politycznych lub ekonomicznych nie dochodzi połowy kapitału wkładkowego, przeto można przyjąć jako zasadę zdrowej, ostrożnej i przezornej polityki lokacyjnej, że lokacye nie ruchome kas oszczędności nie powinny przenosić 50 60 proc. kapitału wkładkowego.

W obec tej zasady, na lokacye ruchome wypadłoby 40—50% wkładek oszczędności. O stosunku procentowym tych lokacyi ruchomych między sobą decydować powinny względy na większą lub mniejszą łatwość uruchomienia, rentowność i pewność.

W naszym kraju, gdzie kredyt wytwórczy należy do rzadkości, a kredyt wekslowy jest najczęściej środkiem do uzupełnienia niedoboru, nie należy eskont weksli do lokacyi najzupełniej pewnej i łatwo ruchomej. W złośliwej charakterystyce: „Drei Monate a dato prolongieren Sie“ tkwi ziarno prawdy. To też forsowanie interesu wekslowego celem wykazywania znaczniejszych zysków z obrotu — co nie wypływa z goła z celów kas oszczędności — jest niewłaściwe i zdaniem naszem, portfel wekslowy w kasach oszczędności powinien być zredukowany do jakich 5% kapitału wkładkowego, tak jak kredyt wekslowy wogóle powinien być przez nie udzielany z reguły, za pośrednictwem assocyacyi, mających na celu obsłużenie kredytu osobistego, a bezpośrednio tylko w razach wyjątkowych.

Lombard i zaliczka w rachunku bieżącym na podkład papierów wartościowych, pupilarne bezpieczeństwo mających, jest lokacyą łatwą uruchomić się dającą, pewną i rentowną. Jednakże na rozwój tego działu interesów nie można liczyć w prowincyonalnych kasach oszczędności, których teren operacyjny z natury rzeczy jest ubogim w poszukiwaniu tej formy kredytu osobistego.

W papierach wzrtościowych powinno być lokowanych co najmniej 25% kapitału władkowego gdyż ten rodzaj lokacyi jest bardzo ruchomym i pewnym. W wypadku zwiekszonego, anormalnego wycofywania wkładke można przez zastaw, względnie sprzedaż papierów wartościowych, ze stosunkowo małą stratą, a bez uszczerbku dla stosunków kredytowych zyskać fundusz na zwrot władek. Nasze, zwłaszcza mniejsze kasy oszczędności mają stanowczo za mało papierów wartościowych a przyczyna tego niewłaściwego stanu rzeczy leży w tem, że stopa procentowa wkładek jest u nich wyższą od stopy procentowej papierów lokacyjnych. Ewentualną stratę z tej lokacyi, należałoby jednak poświęcić dla osiągnięcia zasadniczego celu możliwie najbardziej uruchomionych lokacyi.

Reszta funduszów, przypadających na ruchome lokacye, powinna być lokowaną w instytucyach bankowych lub w stowarzyszeniach na solidarnej poręce członków opartych, oczywiście z zachowaniem wszelkich możliwych ostrożności tak co do

łatwej płynności jak i zupełnego bezpieczeństwa tej lokacyi. Tą wprawdzie mało rentowną a może nawet stratną lokacyą mogłyby nasze kasy oszczędności pośrednio użyczyć znacznego poparcia lokalnym assocyacyom kredytowym i wytwórczym w dziedzinie rolnictwa i przemysłu.

Tych kilka uwag wystarczy na razie, aby zwrócić uwagę zarządów kas oszczędności na konieczność regulaminowego oznaczenia wzajemnego stosunku poszczególnych lokacyi Nie wątpimy, że wydział Związku wypracuje projekt takiego regulaminu, liczący się oczywiście ze szczególnymi stosunkami kas miejskich i powiatowych.

Rys Historyi Ekonomicznej Galicyi

w końcu XVIII stulecia.

przez N. Sokolnickiego. (Ciąg dalszy).

Takiemi warunkami uzależniony został rozwój kraju na drogach dotychczasowej wytwórczości — czysto rolniczej. Czy możliwą jest, z drugiej strony, zmiana podstaw gospodarczej pracy, otwarcie nowego ujścia dla sił wytwórczych, uprzemysłowieniem kraju? — Przedewszystkiem, niezmiernie trudne: nieproporcyonalność rozmiarów Galicyi, brak wszelkiej drogi naturalnej wzdłuż kraju stwarzała poważną kwestyę komunikacyi: utrata wszelkiego związku z krajami położonemi na północy, zniżyła energię, jaka była potrzebną dla otwarcia tak nowych dla społeczeństwa dróg, dla wytworzenia tak nowych dla jego bytu warunków: brak naturalnych bogactw kraju odciętego stanowił już szkropuł nieprzełamany. A należy nie zapominać, iż zmiany polityczno-terytoryalne 1772 r. nietylko stworzyły granicę cłową północną — ale także otworzyły drogę do Czech, Moraw, właściwej Austryi wreszcie; więc ekonomiczne losy kraju zależeć będą odtąd nietylko od jego stosunków z ościennemi krajami, za granicą pozostającemi, ale także od polityki kierującej ekonomicznym rozwojem Austryi. Polityka ta polegać będzie nietylko na biurokratycznem despotycznem zarządzaniu krajem bez względu na jego żywotne interesy: opiera się ona na dotychczasowej gospodarczej tradycyi własnych, dziedzicznych krajów.

Jakie drogi zakreślał sobie rząd austryacki, obejmując kraj w posiadanie? jaką ekonomiczną politykę zamierzał względem niego zapoczątkować? Najpierw i bezpośrednio spotykamy się z jednym zupełnym tej polityki pewnikiem: Galicya przemysłu nie ma i jest zatem rynkiem zbytu dla produktów Austryi. „Najważniejszą rzeczą w handlu tych królestw — pisze hr. Pergen do kanclerza [1]) wydaje mi się poparcie, jakiego doznać mogą w tych krajach dziedzicznych manufaktury i fabryki (austryackie) i wszystkie wyroby galanteryjne, cienkie sukna i płótna, wszelkie wyroby filcowe, t. zw. towary norymbergskie, wszystkie wyroby z żelaza i stali przynajmniej przez lat kilka mogą mieć odbyt w kraju tutejszym.“ — „Będziemy zadawalniali nasze potrzeby w manufakturach krajów dziedzicznych, a aktywami handlu naszego pozostanie z i a r n o i s ó l„ (czytamy w liście tegoż do br. Revitzkego [2]). Plany te są jasne i wyjaśnień nie wymagają. Rząd austryacki nie widział podstaw koniecznych dla wytworzenia przemysłu, a miał wszelki w tem interes, aby tych podstaw nie dojrzeć. Jeśli Józef II w swojej podróży galicyjskiej wspomni raz, przelotem, iż „stosunki ekonomiczne potrzebują ratunku“, iż „kupcy z Elbląga, Torunia i Gdańska chcą się w Galicyi osiedlić“ [3]), to dlatego tylko, ażeby powiedzieć kilka uwag krytycznych pod adresem katolickiej polityki Wiednia, przeciwnej wprowadzaniu się protestantów do krajów habsburskich, oraz ażeby zaznaczyć pragnienie umocnienia żywiołu niemieckiego w Galicyi.

A więc stanowisko rządu w sprawie przemysłu jest jasne. Zobaczymy teraz, jakiemi się zakreślają rysami drogi jego polityki względem obecnego stanu kraju, względem rozwoju na gruncie istniejących warunków.

Owóż, przedewszystkiem o tworzeniu nowych dróg komunikacyjnych wzdłuż kraju niema mowy [4]); jeżeli hr. Pergen posyła do Wiednia plan połączenia Dniestru z Bugiem, opracowany przez jakiegoś polskiego inżyniera [5]), to ta jedyna wzmianka, projektu nowej drogi dotycząca ma za jedyny cel, aby ciekawe w tymże projekcie zawarte dane co do ogólnego stanu kraju podać do rządowej wiadomości. Więc o nowych drogach handlu rząd nie myśli. Jak myśli wyzyskać dawne drogi? Co do Dniestru i drogi handlowej na Wschód nie znajdujemy śladu konkretnych projektów: że jednak istniała myśl sama skierowania tam handlu, świadczy późniejszy, w 1785 r. zawarty traktat handlowy z Rosyą który przecież przyszedł już za późno, aby dawne drogi handlowe otworzyć. Mówiono o ważności drogi szląskiej, nie przewidywano jednak trudności od strony Prus. — Główna uwaga zwrócona na rzecz najznaczniejszą — na drogę wiślaną Bug, San i sama też Wisła stanowiły główną, od upadku handlu wschodniego jedyną drogę wywozu płodów rolniczych. Dla braku komunikacyj dobrych, zbyt trudnem było skierowanie tego wywozu do południowych dziedzin austryackich, to też utrzymanie tej jedynej drogi stanowiło żywotny interes kraju i warunek jego bytu rolniczego Odczuwała i wyrażała to szlachta krajowa w przytoczonej przez nas prośbie — rozumieli i oceniali niektórzy przynajmniej przedstawiciele rządu. „Należy utrzymać się przy ogólnej wolności handlu — pisze hr. Pergen do br. Revitzkego.. czy to dla spławu po Wiśle, Bugu, czy to dla dróg lądowych.... Rzeczą jest jasną, iż Wisła stanowi główną rzecz i że chodzi tu o zupełną wolność dla wszelkich rodzajów płodów ziemnych“ [6]). W tej kwestyi jednak nie wystarczała ani wola jednostek, ani życzenie decydujących sfer rządu Austryi Chodziło tu o interes, wkraczający w dziedzinę prawa międzynarodowego — o umowy celne z Rpltą Polską i królem Pruskim, „Jeżeli — pisze hr. Pergen do ks. Kaunitza — król Pruski nie utrudni, lub też całkiem nie przeszkodzi żegludze na Wiśle, od czego cały stan commercii tych krajów zależy, to można sobie z góry obiecywać przeprowadzenie bardzo korzystnego handlu, tembardziej, że przez dobre zarządzenia, nie trudno będzie zwrócić bardzo znaczny

[1]) 25 stycznia 1773 r. 2-gie postscriptum — Ossolineum R. 525: p. Finkel. Kw. Hist. 1900.

[2]) Ossol. L. 525 — p, niżej.

[3]) 5 sierpnia 1773 — Arneth „Maria Theresia letzte Regierungszeit“ II 418—421, IV 87—89.

[4]) Cesarz Józef uczynił uwagę Pergenowi w 1772 r. aby dbał o polepszenie dróg, w szczególności dróg handlowych, z których za najważniejszą powinna być uważana droga z Węgier na Górny Szląsk (Arneth IV).

[5]) 25 stycznia 1773—2 pp.

[6]) Ossol. L. 525 p. niżej.

handel owocowy z całego Podola i Wołynia do tych królestw Galicyi i Lodomeryi i przez to panem tego handlu, aż po Gdańsk, zostać" [1]), Tak śmiałe plany wymagały delikatnej i dwustronnej akcyi dyplomatycznej; z tego czasu mamy przed sobą jeden tej akcyi dokument — list hr. Pergena do br. Rewitzkego, ambasadora Austryi w Warszawie, wyjaśniający położenie rzeczy i polecający odpowiednią akcyę w przewidywaniu wątpliwego stanowiska Stackelberga i prawdopodobnej nieprzyjaznej działalności Fryderyka. Co do tego ostatniego, „należałoby wzbudzić (w Warszawie) możliwie największą nieufność dla jego dobrej wiary w dotrzymywaniu handlowych zopowiązań.." Co do Rpltej, stosunek wolnego handlu na lądzie i na wodzie jest pożądany, nie do tego jednak stopnia, aby „wdeptać się w brzydkie położenie, w którem jeden Polak entuzyasta mógłby rozgrzać umysły i pobudzić do niekorzystnych dla nas postanowień". Plany te i rokowania doprowadziły do decydującego roku 1775, jak to zobaczymy niebawem, w którym sprawy handlowe rozstrzygnięte zostały niezupełnie według myśli i planów austryackich. Na ogół — sprawa stosunków handlowych Galicyi zawisła od umów międzynarodowych w tem co się tyczyło rolnictwa. Co się tyczy innych produktów, rząd ustanowił Galicyę rynkiem zbytu. Kraj osłabiony i zmarnowany oddano na łaskę i niełaskę zewnętrznych i wewnętrznych względów politycznych państwa Habsburgów.

W sprawie wewnętrznych krajowych stosunków rolnych rząd nie miał ani wyrobionego zdania, ani nawet wyraźnego pojęcia o rzeczach. Nie zakreślano też na razie żadnej drogi polityce państwowej. Jedynie, co się tyczy stosunków chłopskich, znajdujemy parę zdań wyrażonych: „Należy zatem dać im (chłopom) wytchnąć po nieszczęściach, uwolnić ich od ucisku i poprawić ich charakter i sposób myślenia; należy spisać urbaria, bo bez tego nie widzianoby, jak chłopów opodatkować. S t a n m o r a l n y należy poprawić przez szkoły i działanie przeciw pijaństwu. Potem dopiero można będzie im dać pewną osobistą wolność, bo teraz pouciekaliby wszyscy" tak konkluduje hr. Pergen w swoim memoryale.

„Poddaństwo należałoby po słuszności znieść — mówił cesarz Józef w Instrukcyi dla hr. Pergena [2]) zaprowadzić w Polsce Prohibitia generalia i główne zasady mutatis mutandis pryncypiów urbaryalnych, zaprowadzonych na Węgrzech i Szląsku. Szlachta którąby była w posiadaniu jakich kopalń, będzie je mogła dalej wyzyskiwać pod warunkami, istniejącemi w krajach dziedzicznych, salin jednak nikt nie może zatrzymać, ale należałoby właścicielom przyznać indemnizacyę. Czy i o ile deductis dedu centis pozostałych dochodów z tego kraju będzie mogło być użyte na rzeczywiste w tymże ulepszenia, nie da się łatwo oznaczyć, ale zawisło od potrzeb całej monarchii i najwyższych postanowień". W tych projektach widzimy przedewszystkiem niezdecydowanie i niepewności, obok tego nieznajomość rzeczy, niezdolność zupełną jej poznania. Z olbrzymich wykazów i tabeli, przesyłanych przez Pergena, z jego na paręset stronic wystylizowanego memoryału, żartował sobie w Wiedniu cesarz Józef: sam jednak w podróży, jaką odbył niebawem po nowym „dziedzicznym" kraju, nie wyniósł nic po nad ogólniki: w 154 pytaniach, jakie później, z Wiednia, postawił do rozstrzygnięcia miejscowych władz, również nic po za ogólnikami nie było. Co ważniejsza, w tych drogach, kierunkach, jakie rząd stawiał przed sobą, niema nawet rozstrzygnięcia owego zasadniczego poglądu, jak na kraj należy patrzeć: czy „dziedziczność" jego uznać w słowach i czynie i działać w widoku przyszłości, czy też te co do przyszłości zamiary ograniczać „na kilka lat" dobrej działalności administracyjno-podatkowej i zyskownych rynków zbytu. W poglądach, jakie przytoczyliśmy, kłócą się wciąż ze sobą te dwa pojęcia i kierunki, a najważniejszem tej dwoistości stwierdzeniem jest zdanie cesarza Józefa, zawarte w liście z Galicyi, pisanym do Maryi Teresy [1]). „Wasza ces. mość mówi Józef niech raczy wypowiedzieć, czy też nabytek ma być uważany za stałą, wieczną część monarchii, dla utrzymania której wieleby poświęcić można czy nie? Jeżeli tak, to trzeba dbać o militarne wzmocnienie Galicyi... tudzież o podniesienie jej pod względem politycznym. Pierwsze będzie wymagało twierdzi drugie — wielu politycznych urządzeń. Jeżeli jednak w. c. m. zechce Galicyę uważać li tylko jako ekwiwalent potrzebny do utrzymania równowagi państwa który przy pierwszej lepszej sposobności za coś lepszego i odpowiedniejszego możnaby zamienić, w takim razie zupełnie inaczej trzeba postępować: trzymać tyle tylko wojska, ile koniecznem będzie dla nadania powagi rządowi, urządzić o ile możności jaknajspieszniej gubernium, któreby nie myślało o żadnych stałych instytucyach, ale o korzyści Należałoby wtedy zaprowadzić wszędzie dzierżawy, sprzedawać królewszczyzny, podatki podnosić do takiej wysokości, do jakiejby tylko podnieść się dały, a starać się natomiast tylko o utrzymanie koniecznej sprawiedliwości. Stosownie do możliwych przyszłych wypadków europejskich, trzeba wybrać, albo jedną, albo drugą stronę. Trzeba postanowić: aut, aut — bo trochę tak, a trochę nic, trochę fortyfikować, a przecież niedość trwale, brać pieniądze, wyciskać podatki i znów opuszczać. — to doprawdy nie idzie, w takim razie nic nie osiągniemy". Taka tymczasowość i niepewność [2]) kierowała rządem austryackim i jego postępowaniem. Obaczymy, iż taka, a nie inna dwoista, niezdycydowana polityka i nadal panować miała u steru Sam Józef II jej ulega: od najbliższych widoków fiskalnych z rzadką zręcznością przeskakuje do reform, odmieniając grunt stosunków kraju. Nawet w logicznym umyśle Józefa nie było świadomości politycznej. I okazuje się, że w siedemdziesiątych latach przypuszczano prędzej potrzebę oddania dopiero co na-

[1]) p. 21.

[2]) 26 sierpnia 1772. Ossolin. Ręk. 525 str. 2.

[1]) 5 sierpnia 1773.

[2]) Jedną z przyczyn i objawów tej tymczasowości zarazem był projekt włączenia Galicyi do krajów korony węgierskiej. Był on wynikiem naturalnym owej zasady państwowo-sukcesyjnej, która stanowiła podstawę prawną zajęcia Galicyi. Od samego zatem początku powstała kwestya: czy administracyjno-państwowem urządzeniem stwierdzić rzekome prawa polityczne? Kwestya ta traktowana była poważnie w sferach decydujących państwowych w latach 1779 i 1780. Wprzódy jeszcze szlachta galicyjska podawała prosby i podania, w tym duchu skreślone. Wreszcie, za poradą Auerspera, za poparciem Józefa II wrzeszcie ze śmiercią głównej protektorki planu — Maryi Teresy, rozwiązano kwestyę negatywnie, a to z trzech powodów: 1-o zniknąłby wówczas możność nakładania nadzwyczajnych podatków; 2-o naruszony byłby interes dotychczasowych austryackich urzędników i posiadaczy dochodów; 3-o główna rzecz, wzmocnione byłyby politycznie Węgry.

Arneth: Maria Theresia's letzte Regierungszeit IV 95—97; tamże relacye Foscariniego 24 Sept. 1779, 22 Januar 1780.

bytych „dziedzicznych“ krajów, aniżeli możliwość nabycia nowych i zaokrąglenia posesyi, okazuje się także, iż przedewszystkiem i nadewszystko. po za planami politycznemi i dla przeprowadzenia tychże planów potrzeba było pieniędzy i że w tym względzie Galicya — nabytek czasowy, wątpliwy wybornie się nadawał do podatkowych i handlowych eksperymentów. W chwili, kiedy zaczynają się rządy austryackie w tym kraju, ta potrzeba góruje w czynach.

C. d. n.

Orzeczenia Trybunału Administacyjnego w sprawach podatkowych.

Ustawa o bezpośrednich podatkach osobistych z dnia 25. października 1896 Dz. p. p. Nr. 220 zawiera tyle niejasności, tyle kwestyi spornych i wątpliwych, że nic dziwnego, iż w krótkim przeciągu czasu lat pięciu wywołały nietylko całe tomy rozporządzeń, okólników i pouczeń ministerstwa skarbu, lecz nadto całą masę orzeczeń trybunału administracyjnego. Władze bowiem skarbowe korzystając ze wspomnianych niejasności i wątpliwości — zwyczajem swym nie tłumaczyły nigdy owych przepisów na korzyść stron, a raczej w jasnych nawet i wyraźnych przepisach wyszukiwały przemawiające na rzecz fiskusa, słowa — a często i myśli — o których nawet przejętemu bądź co bądź duchem fiskalnym autorowi, nie mówiąc już wcale o ustawodawcy się nie śniło Biedni zatem podatnicy musieli i muszą za wszystkie te rzeczywiste i pozorne niejasności pokutować, a brak czasu a częściej jeszcze energii i znajomości odnośnych przepisów, powodował i powoduje, że podatnicy jedynie narzekali i narzekają na ucisk podatkowy, wywołany nową ustawą. Znalazła się jednak, zwłaszcza poza granicami naszego kraju i garstka ludzi energiczniejszych, którzy zamiast żalić się i narzekać na c. k. inspektorów podatkowych, woleli zaznajomić się z odnośnymi przepisami podatkowymi i bronić swych praw aż do ostatniej instancyi. Temu zawdzięczyć należy cały szereg wydanych w sprawach podatkowych orzeczeń trybunału administracyjnego. Z orzeczeń tych, wiążących bądź co bądź w sprawach wątpliwych władze podatkowe, widocznem jest że każde słowo w zeznaniach podatkowych — każde fałszywe lub nieoględne nazwanie pozycyi bilansu — wstawienie jej w niewłaściwą rubrykę może dla podatnika fatalne i wysoce krzywdzące pociągnąć skutki. Uważamy w obec tego za stosowne najważniejsze z tych orzeczeń, o ile dotyczą stosunków szanownych czytelników pisma naszego obchodzących przytoczyć a spodziewamy się, że uwzględniając je przy układaniu bilansów, broniąc się na ich podstawie przed władzami podatkowymi, czytelnicy nasi nie małe odniosą korzyści. Chcemy zatem, trzymając się porządku przepisów ustawowych, według paragrafów i odpowiadających im artykułów rozporządzenia wykonawczego — do każdego z nich, o ile dotyczą podatku zarobkowego od przedsiębiorstw zobowiązanych do składania publicznych rachunków, podatku rentowego oraz podatku od poborów służbowych — przytoczyć najważniejsze zapadłe od roku 1898 do końca 1901 roku orzeczenia, o ile naturalnie odnośne paragrafy były przedmiotem roztrząsań trybunału administracyjnego, przyczem nie będziemy przytaczali całego orzeczenia, lecz będziemy się starali podać jego istotną treść w kilku wyrażeniach.

Podatek zarobkowy od przedsiębiorstw zobowiązanych do składania publicznych raehunków.

Kto jest podatnikiem?

Do §. 83. ust. i art. 1. rozp wyk. II.

1. Przy opodatkowaniu według II rozdziału ust. o bezp pod. osob. należy mieć wzgląd na zarobek a zatem na przychód objektywny a nie na dochód subjektywny.
Orzecz. z 4. lipca 1901. L. 4636. Zb. Budwińskiego.

2. Kwestya co należy rozumieć przez przedsiębiorstwo zobowiązane do składania publicznych rachunków, ocenia się wyłącznie wedle przymiotów przedsiębiorcy (czy składa publiczne rachunki lub też nie.)

Orzecz. z 16. listopada 1890 i 9 maja 1901. L. 13368 i 308. Zbioru Budwińskiego.

3. Jeśli dopiero przy publicznej ustnej rozprawie przed trybunałem administracyjnym podniesiono zarzut, że przedsiębiorca nie jest podmiotem prawnym zobowiązanym do składania publicznych rachunków zarzut ten przez trybunał administracyjny ze względu na postanowienie § 18. ust z 22. października 1875. Dz. p. p. Nr. 36 z r. 1876 nie może być uwzględniony.

Orz. z 10. lipca 1901. L. 5431. B. Nr. 429.

4. Przedmiotem podatku zarobkowego jest przedsiębiorstwo
Samo istnienie spółki akcyjnej jako podmiotu prawnego i podatkowego z obowiązkiem składania publicznych rachunków nie wystarcza do uzasadnienia obowiązku podatkowego według II. rozdz. ust. o osob. pod. bezp
Ustawowo bowiem do powstania obowiązku opłacania podatku zarobkowego według rozdz. II. ust. o osob. pod. bezp. koniecznem jest z wyjątkiem specyalnego wypadku przewidzianego w § 96) aby przedsiębiorstwo odnośne było w ruchu.
Słowo przedsiębiorstwo, musi być tłumaczone w najszerszem jego znaczeniu. w znaczeniu obejmującem wszelkie zorganizowane przedsięwzięcia, biorące udział w życiu gospodarczem.
Orz. 27. marca 1901. L. 901. Zb. B. Nr. 161.

5. Okoliczność, że towarzystwo akcyjne po porzuceniu interesów przewidzianych w statucie (np. czynności transportowych, interesu spedycyjnego) zajmuje się jedynie zarządem swego nieruchomego majątku nie wyklucza jeszcze jego obowiązku podatkowego. Możliwem bowiem jest, że zarząd majątku nieruchomego przekracza samo używanie tego majątku i w ten sposób jest prowadzony, że zarząd ten przedstawia się jako przedsiębiorstwo (w znaczeniu jak wyżej pod 4).
Czy w danym wypadku zachodzą przymioty przedsiębiorstwa, w razie zaprzeczenia strony — musi być przez władzę skarbową skonstatowanem.

Orz. z 17. marca 1901. L. 901. Zb. B. Nr. 16.

Reforma waluty.*)

(Ciąg dalszy)

Przedstawiwszy w wyczerpujący sposób dotychczasową działalność rządu w sprawie reformy waluty oraz osiągnięte rezultaty — porównuje dr Spitzmüller z analogicznemi usiłowaniami innych państw w ostatniem dziesięcioleciu a w szczególności z usiłowaniami Rosyi, Włoch, Rumunii i Japonii.

Szczególniejsze znaczenie dla nas ma jedynie porównanie reformy waluty we Włoszech a to z powodu pewnego podobieństwa stosunków przy jej rozpoczęciu oraz z powodu, że z nieudania odnośnej akcyi tamże chciano i u nas niekorzystne dla reformy wyprowadzić wnioski i powątpiewano w jej udanie się. Autor wykazuje w obec tego, iż sposób postępowania Włochów był tego rodzaju, że porównanie z nim stosunków austryackich i sposobu postępowania austryackiego rządu usuwa wszelkie obawy, aby mogły wywołać podobne rezultaty, jak włoskie. Odnośna bowiem ustawa włoska z 7. kwietnia 1881. miała, pomijając już nieszczęśliwą konjukturę gospodarczą w chwili jej wydania — błąd zasadniczy, a mianowicie, iż zatrzymywała w obiegu 350 milionów lirów not państwowych. Na skutek depressyi gospodarczej w kraju i nadzwyczaj niekorzystnego ukształtowania się bilansu handlowego i płatniczego gotówka przeznaczona dla regulacyi waluty odpłynęła za granicę a skoro już od dłuższego czasu stosunki walutowe Włoch nie były uporządkowane, nastąpiła w r. 1894 formalna także suspenzya wypłaty w gotówce i obieg not państwowych zasadniczo zatrzymanych podniesiono do 600 milionów lirów. Dopiero powoli polepszyły się stosunki walutowe Włoch na skutek polepszenia się stosunków ekonomicznych, skarbowych, bilansu handlowego i płatniczego — tak że w ostatnich czasach agio złota wynosi tylko 1 2% a ostatniej wiosny obniżyło się nawet do $1/2$%. O wypłatach jednak w gotówce można będzie we Włoszech, zdaniem autora, dopiero wtedy pomyśleć, skoro noty państwowe znajdą zupełne pokrycie kruszcowe i nastąpi znaczna redukcya ich obiegu.

W każdym razie nie ulega wątpliwości, że przeprowadzenie reformy waluty nastąpiło u nas w znacznie korzystniejszych warunkach i na bez porównania pewniejszych podstawach. Faktycznie też reforma ta postąpiła tak znacznie, że zbliżamy się już obecnie do zupełnego jej ukończenia.

Autor w obec tego omawia środki, jakie mają być w celu ukończenia przedsięwzięte a ta część jego pracy, już choćby ze względu na urzędowe stanowisko autora — stanowi najbardziej zajmującą część omawianego dzieła.

Najważniejszą, zdaniem autora, jest obecnie kwestya, czy warunki podjęcia wypłat w gotówce, które według postanowień ustawowych mogłyby się rozpocząć z dniem 1. marca b. r. — zachodzą czy zatem pełne konsekwencye reformy waluty już w najkrótszym czasie nastąpią a powtóre czy i jakie kroki dalsze, pomijając wypłaty w gotówce, należałoby na polu monetarnem przedsięwziąć w interesie dokładnego przeprowadzenia ustawy o reformie waluty.

Autor omawia przedewszystkiem drugą — jak powiada łatwiejszą kwestyę, i rozważa głównie dwie sprawy a mianowicie sprawę traktowania w przyszłości obiegowych monet srebrnych oraz wysokość not bankowych, któreby można w obiegu pozostawić.

Odnośnie do zdawkowej monety srebrnej, autor jest zdania, że w obiegu będące monety srebrne nie odbierają wcale naszej walucie charakteru waluty złotej. Sprawa zdawkowej monety srebrnej od czasu wydania ustawy walutowej niewątpliwie znacznie straciła na znaczeniu a to już z powodu stopienia monet dwu i ćwierćguldenowych oraz talarów związkowych (Vereinsthaler), wreszcie z powodu zdemonetyzowania części pewnej monet jednoguldenowych tj. przez zamienienie ich w monety zdakowe waluty koronowej (monety jednokoronowe), nieprawdopodobnem zatem jest, aby jedynie dla zasady, w sprawie zniesienia obiegu srebra miano przedsięwziąć jakiekolwiek kroki. Należy jednak naturalnie przestrzegać tego, aby każde powiększenie kontyngentu zdawkowej monety srebrnej względnie utworzenie nowych kategoryi tego rodzaju monet — było ściśle połączone z odpowiedniem pomniejszeniem monet srebrnych w obiegu się znajdujących. W najbliższej przyszłości przedmiotem rozwagi będzie prawdopodobnie jedynie kwestya powiększenia kontyngentu pięciokoronówek, wynoszącego obecnie 64 milionów koron, gdyż pięciokoronówki te nadzwyczaj szybko wyczerpały się w obiegu. W tym wypadku musiałoby nastąpić dalsze stopienie srebrnych monet jednoguldenowych Dalsze zarządzenia w tym kierunku będą według autora dopiero wtedy na czasie, kiedy obieg wyczerpie cały kontyngent emitowanych monet jednokoronowych.

W sprawie wysokości not bankowych wywodzi autor w sposób następujący. Ustawa walutowa, stosownie do zdania większości wyrażonego w zwołanej przed jej zredagowaniem ankiecie — stanowi, że banknoty o mniejszej wartości jak koron 50 nie mają być w obieg wypuszczone. Gdy jednak w pierwszych fazach reformy waluty ściągano noty bankowe po 10 złr. oraz państwowe po 5 złr. a nie istniała jeszcze możność wypuszczenia w obieg monet złotych, okazała się bezwzględna potrzeba drobniejszych not. w obec czego musiano przy przestrzeganiu specyalnych kautel puścić w obieg noty dwudziesto i dziesięciokoronowe, przyczem jednak wyraźnie zastrzeżono, że emissya ta jest tylko środkiem prowizorycznym dla zaspokojenia chwilowej potrzeby. Noty te drobne okazały się dla publiczności bardzo wygodne a publiczność przyzwyczajona od dawien dawna do pieniędzy papierowych z emissyi tej nadzwyczaj była zadowoloną.

Otóż autor jest zdania, że ze względu na usposobienie publiczności, drobne te noty nawet przy podjęciu wypłat gotówką należy w obiegu zatrzymać. Twierdzi bowiem, że zatrzymanie to da się w zupełności pogodzić ze zasadą waluty metalowej Możność bowiem utrzymania waluty złotej przy dobrze (tj. złotem) fundowanych banknotach niskiej wartości oraz małym nawet minimalnym obiegu złota — nie ulega obecnie w praktyce żadnej wątpliwości. Nawet w Anglii, klasycznym kraju waluty złotej — istnieje przekonanie, głównie na doświadczeniach w Indyach wschodnich poczynionych — że napełnienie obrotu złotem nie stanowi istotnego wymogu złotej waluty. To zapatrywanie spowodowało nawet Anglię do poważnego zastanowienia się obecnie nad tem, czy nie należałoby wypuścić w obieg not jednofuntowych. Specyalnie zaś w Monarchii austro-węgierskiej, gdzie publiczność do cyrkulacyi wa-

*) Patrz Nr. I. „Dobrobytu".

luty metalowej wcale nie jest przyzwyczajoną i — jak zresztą puszczenie w obieg przez bank austro-węgierski monet złotych wykazało dla monet tych nie żywi wcale sympatyi — zachodzą wszelkie po temu warunki, aby zrezygnować ze znaczniejszej cyrkulacyi monet złotych, a zadowolnić się jedynie równością kursu monet złotych i odpowiadających im not papierowych. Przyznaje wprawdzie autor, że nie należy zapoznawać ogromnego znaczenia, jakie przesycenie cyrkulacyi złotem może mieć dla waluty krajowej oraz dla ochrony stanu posiadania złota w banku biletowym — sądzi jednak, że byłoby to fałszywą dumą, gdybyśmy się pod tym względem starali naśladować kraje o znacznej cyrkulacyi złota a w szczególności Niemcy, których stan posiadanego złota oceniają na trzy miliardy marek. Każda bowiem połowiczność w tym kierunku szczególniej u nas jako w kraju do cyrkulacyi metalów nieprzyzwyczajonym, więcej może przynieść szkody niż pożytku. C. d. n.

Zaległości ratalne.

C. k. wyższy Sąd krajowy we Lwowie oddział II., decyzyą z 11. grudnia 1902 R. II. $\frac{329/2}{2}$ powziął zasadniczą uchwałę, ważną dla instytucyi kredytowych udzielających pożycki hipoteczne spłacalne ratami amortyzacyjnemi. Sąd ten orzekł, że tylko 3 letnie *odsetki* od dnia przybicia targu, *mieszczące się w ratach* amortyzacyjnych pożyczki hipotecznej mogą mieć równe pierwszeństwo z kapitałem, a zatem, że odnośna instytucya kredytowa dopuściwszy do zaległości ratalnych ponad 3 lata, ponosić będzie stratę odsetek zawartych w poszczególnych ratach ponad 3 lata zaległych.

Motywa tej decyzyi są następujące:

Jakkolwiek bowiem nie da się zaprzeczyć, że anuitety przez strony kontraktujące obopólnie ustanowione, mają dla nich charakter skapitalizowanej kwoty, to ten charakter istnieć i zachowany być może jedynie w stosunku stron kontraktujących, t, j. między wierzycielem i dłużnikiem, nie jest on jednak miarodajnym, jeżeli tak wierzyciel jakoteż i dłużnik dopuścili do tego, że wskutek zaległości tak dawnych anuitetów. majątek za hipotekę służący został sprzedany; natenczas z chwilą przybicia targu, wstępuje wobec ceny kupna cały zastęp interesentów a więc osoby trzecie w kontrakcie między dłużnikiem a wierzycielem udział nie biorące, wobec których jedynie przepisy ustawowe §§. 216 i 217 ust. 2. ord. egz. zastosowane być mogą, a jeżeli tak jest, to skoro w anuitetach mieszczą się odsetki od całego kapitału, odsetki te tylko 3 letnie od dnia przybicia targu na równi z kapitałem w uchwale działowej wedle pierwszeństwa tabularnego, kolokowane być mogą.

Z praktyki sądowej.

Utrata prawa do zwrotu kosztów połączonych ze złożeniem przez dłużnika trzeciego oświadczenia po myśli §. 301 ord. egz. w razie opóźnienia przepisanego przez ustawę terminu do złożenia tego oświadczenia.

Orzeczenie z 13. sierpnia 1901, L. 11514.

Sąd rekursowy zmienił orzeczenie sądu egzekucyjnego, którem przyznano dłużnikowi trzeciemu po myśli §. 301 ord. egz. koszta złożonego przez niego na wezwanie sądu oświadczenia co do zajętej pretensyi, o ile że ze związku postanowień ostatniego ustępu §. 301 ord. egz stanowiącego o kosztach oświadczenia, oraz poprzednich postanowień tego paragrafu wynika, iż wierzyciel popierający egzekucyę, odpowiada dłużnikowi trzeciemu tylko za koszta oświadczenia przezeń po myśli postanowień tego paragrafu złożonego a więc tylko za koszta oświadczenia złożonego w przepisanym czasie.

Sąd najwyższy nie uwzględnił rekursu dłużnika trzeciego, uzasadniając to tem, iż po myśli §. 301 ord. egz. dłużnik trzeci ma złożyć oświadczenie co do zajętej u niego pretensyi tylko w tym celu, aby popierający egzekucyę wierzyciel był w stanie na zasadzie tego oświadczenia z niego korzystać i miał możność je zużytkować. Skoro jednak oświadczenie złożone po upływie ustanowionego w §. 301 ord. egz. a w myśl przepisu §. 58 ord. egz. nieprzekraczalnego terminu najczęściej już z żadną korzyścią dla wierzyciela połączone być nie może, zatem zgodnie z duchem ustawy należy przyznawać koszta jedynie na oświadczenia w terminie przepisanym złożone.

Bilans roczny banku austro-węgierskiego.

Bank austro-węgierski ogłasza swe zamknięcia rachunkowe za rok 1902. Jest to trzeci bilans od czasu wejścia w życie nowego statutu. Ogólna dywidenda oznaczoną jest jak to już w poprzednim numerze podaliśmy na 56 K. czyli 4% i jest najniższą od czasu istnienia banku z wyjątkiem r. 1816 tj. roku założenia. W roku tym wynosiła dywidenda 31 K. 50 h. — jednakże jedynie dlatego, ponieważ odnośny rok obrotowy był krótszym od roku kalendarzowego

Dywidenda wynosiła wówczas 5% p r. t. procentowo zatem była wyższą od dzisiejszej. W roku 1901 wypłacono tytułem dywidendy 68 K. 60 h., w roku 1900 79 K. 70 h. Ogólna dywidenda za rok 1902 przedstawia 4% oprocentowanie kapitału akcyjnego w obec 4·9% w roku 1901. Zysk ubiegłego roku w stosunku do roku poprzedniego przedstawia się w sposób następujący:

	1902		w porównaniu z rokiem 1901
Czysty zysk wynosi	8.408,950	—	4.286,219
Z tego akcyonaryusze otrzymają 4% kapitału	8.400,000		
zostaje	8,950	—	4.286,219
2% na fundusz rezerwowy	—	—	429,516
2% „ „ pensyjny	—	—	85,903
reszta	8,950	—	3.770,798
Ogólna dywidenda	56	—	12·60
resztująca dywidenda za drugie półrocze	28	—	12·60
ogólna dywidenda w procentach	4	—	0·9

Czysty zysk jak to wynika z powyższego zestawienia wynosi 8·4 mil koron i jest o 4·2 milionów koron mniejszy jak w roku poprzednim. Na skutek stagnacyi handlowej, interes eskontowy, stanowiący główne źródło dochodów banku obniżył się do minimum a obniżenie się zysków odpowiada w zupełności brakom w interesie eskontowym. Nie dawno we filii banku w Pradze zdarzył się po raz pierwszy wypadek, iż pewnego dnia nie

podano żadnego wekslu do eskontu — podobny wypadek zdarzył się w Budapeszcie dnia 10. stycznia br. Ponieważ czysty roczny zysk nie przenosi 4% kapitału akcyjnego fundusze rezerwowy i pensyjny musiały pozostać bez dotacyi. Według statutów kwota, która pozostaje po dotacyi tych funduszów ma być po po owie rozdzieloną między akcyonaryuszy i państwo, jako udział tegoż w zysku banku. W obec tegorocznego wy niku rozdział taki naturalnie odpada. Pozostała po wypłaceniu 4% dywidendy kwota 8950 koron zostaje jako zysk nierozdzielony przeniesiony na rachunek akcyonaryuszy na rok bieżący. Resztująca dywidenda za drugie półrocze w kwocie K. 28 zostanie po przyjęciu bilansu przez walne zgromadzenie, mające się odbyć w dniu 3. lutego br., wypłaconą. W przeciwieństwie do interesu eskontowego interes dewiz i depozytowy wydał w ubiegłym roku bardzo korzystne rezultaty. Interes dewiz wykazuje bowiem powiększenie zysku o 500.000 koron — a powiększenie to byłoby jeszcze wyższe, gdyby część zysku nie była przypadła na rachunki przenośne. Interes zaś depozytowy wykazuje większy przychód niż w roku ub iegłym o 325.000 koron. Z 45 filii austryackich 21 nie pokryło kosztów administracyjnych, natomiast na 33 filii węgierskich tylko 3 były bierne.

Ruch wkładek

w Związkowych Kasach oszczędności za miesiąc grudzień 1902

		Stan kapitału wkładkowego z dniem 30. listopada 1902		W ciągu miesiąca grudnia: wynosiły wkładki			W ciągu miesiąca grudnia: wypłacono			Różnica		Odsetki dopisane do kapitału z dniem 31. grudnia 1902		Stan kapitału wkładkowego z dniem 1. stycznia 1903	
		K.	h.	od str.	K.	h.	stron.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.
Bochnia*)	m.	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—	—
Bochnia	p.	1,815.563	27	207	88.461	67	114	092.524	75	— 4.063	08	37.221	49	1,848.721	68
Brzeżany*)	p.	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—	—
Buczacz*)	p.	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—	—
Dobromil*)	p.	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—	—
Dolina*)	p.	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—	—
Drohobycz	m.	1.172.441	38	41	17.622	06	64	16 935	95	+ 686	11	22.279	89	1.195.407	38
Gorlice*)	p.	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—	—
Jarosław	m.	1,344.771	06	149	63.213	13	179	53.946	94	+ 9.266	19	58.299	55	1,412.336	80
Kałusz	p.	690.482	60	82	30.453	62	63	17.393	99	+ 13.059	63	14.368	15	717.910	38
Kołomyja	m.	3,659.575	49	339	154.258	07	344	136.869	52	+ 17.388	55	69.624	70	3,746.588	74
Kraków**)	m.	29,514.417	54	2207	592.501	20	2347	825 702	76	— 233.201	56	—	—	29,281.215	98
Kraków*)	p.	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—	—
Lwów 4%		50,954.978	07	5	188	52	2613	734.808	76	— 734.620	24	1,023.958	26	51,244.316	09
Lwów 3·6%		16,600.211	07	5256	1.984.979	78	3521	1,053.613	28	+ 931.366	50	244.606	34	17,776.183	91
Myślenice**)	p.	1,023.392	53	109	30.970	0	85	35.529	42	+ 4.559	12	—	—	1,018.833	41
Podgórze	m.	1,885.836	84	169	96.[illegible]16	25	157	84.5[illegible]0	80	+ 12.075	45	38.187	95	1,936.100	24
Sambor**)	m.	4,652.724	88	338	147.564	62	301	106.266	99	+ 41.279	63	—	—	4.694.022	51
Śniatyn	p.	395.603	25	82	27.384	32	18	6.834	70	+ 20.549	62	8.642	34	424.795	21
Sokal*)	m.	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	—	-
Stryj	m.	1,412.270	75	134	76.533	72	84	29.828	49	+ 46.705	23	25.803	55	1,484.779	53
Tarnopol	m.	5,211·158	16	684	182.672	16	614	187.330	36	— 04.657	80	191.517	13	5,398.017	49
Trembowla**)	p.	589.417	90	113	16.827	47	54	21.003	92	— 4.176	—	—	—	585.241	45
Tarnobrzeg**)	p.	620.695	91	32	25.539	14	23	10.162	03	+ 15.376	11	—	—	636.071	02
Wieliczka**)	p.	2,626.149	38	194	70.959	85	239	61.315	98	+ 9.643	87	—	—	2,635.793	25
Wadowice	p.	3,853.916	31	364	199.393	49	305	88.864	50	+ 110.528	99	73.606	87	4,038.052	17

*) Wykazu do chwili zamknięcia numeru nie otrzymaliśmy.
**) Bez procentów dopisanych w dniu 31. grudnia 1902 do kapitału wkładkowego.

Przegląd finansowy.

(Konwersya wspólnego długu).

Wiedeń 20 stycznia.

(*erbe*). Na pierwszym planie debat w tutejszym świecie finansowym, stoi obecnie konwersya ogólnego (wspólnego) dług u państwa z 4·2-procentowego na 4-procentowy' której przeprowadzenie będzie rzeczą najbliższych kilku miesięcy. Że powodzenie jej w obecnych stosunkach targu pieniężnego — nawet przy zastosowaniu automatycznego zniżenia stopy według systemu Goschena — jest zupełnie zapewnione, widać choćby z tego, że 4·2-procentowa renta wspólna zrównała się już w kursie z 4-procentową rentą koronową. Tak więc targ sam niejako przeprowadził konwersyę, jeszcze zanim odbędzie się ona formalnie. Z całej sumy ½ miliardów koron, którą wynosi renta wspólna srebrna i papierowa w obiegu, koło 77 procent jest ulokowanych w monarchii i z tego zapewne ylko minimalna jakaś część będzie musiała być spłaconą w gotówce. Udział zagranicy w tej kategoryi efektów austryackich spadł w ciągu ostatnich lat dwudziestu o kilkadziesiąt procent i wynosi obecnie tylko około miliard. Z tego także zapewne tylko drobna część zgłosi się o zwrot kapitału — gdyż czteroprocentowe papiery państwowe austryackie stoją ponad *pari.* Zresztą gdyby nawet przyszło — dla skonwertowania znaczniejszej części renty wspólnej w gotówce — emitować większą sumę renty cztero procentowej, to ulokowanie jej na targu samej monarchii i zagranicą (wobec tak korzystnych kursów i ciągłej pletory pieniądza, wobec ogromnego popytu na walory lokacyjne, wobec tego, że tutejsze banki są zmuszone dla nadmiaru gotówki kupować w wielkich ilościach angielskie dyskonty i lokować pieniądze w Londynie w reporcie) nie przedstawiałoby większych trudności.

Ponieważ jednak przy tak ogromnej sumie konwersyjnej trzeba stanowczo liczyć się z jakimiś nieprzewidzianymi wypadkami i ile możności

zabezpieczyć się przed zawodem, mogącym silnie podkopać kredyt państwowy i walutę, — konwersya odbyć się może tylko z gwarancyą syndykatu finansowego, odnoszącą się oczywiście nie do całej sumy konwersyjnej, gdyż to byłoby zbyteczne wobec równości kursów renty 4·2-procentowej i 4 procentowej, lecz tylko do tej jej części, którą według możliwego prawdopodobieństwa przyjdzie wypłacić w gotówce.

Zresztą Austrya będzie mogła w tym przypadku po raz pierwszy zastosować wspomniany system goschenowski; ogłosi ona poprostu, że wierzyciel, który do pewnego terminu nie zgłosi się o zwrot kapitału, da tem samem milczące przyzwolenie na zniżenie procentu z 4·2 na 4. Jest to wielkie ułatwienie dla wierzycieli, zapobiegający równocześnie środek niemoralnemu a niepozbawionemu niebezpieczeństw ruchowi rent, który zwykł się wywiązywać przy konwersyach, odbywających się zwykłym systemem wymiany efektów — nawet wtedy, gdy powodzenie konwersyi zdaje się być z góry zapewnione. Odstęplowanie zapisów mogłoby nastąpić później.

Rewelacye obu prezydentów ministrów o ugodzie z Węgrami, wykryły jednak pewien ważny a dla Austryi ujemny moment tyczący się konwersyi. Pisma wiedeńskie, rozmyślnie z życzliwości gabinetu tak rzecz przedstawiają, że w pierwszej chwili trudno dostrzec egzystencyę i rozmiary nowej koncesyi finansowej Austryi na rzecz Węgier na polu konwersyi. Jak głoszą oficyalnie, — w kwestyi konwersyi nie przyszło między rządami obu połów monarchii do zgody, wobec czego z obecnej konwersyi wyłączona będzie suma 1.430 milionów koron odpowiadająca według obecnego oprocentowania (4·2%) s t a ł e m u rocznemu węgierskiemu przyczynkowi 30 milionów złr. (okrągło) na oprocentowanie renty wspólnej. Wskutek tego zysk Austryi z konwersyi, który byłby wynosił 10 milionów koron, zmniejszy się o jakich 2·8 mil. koron *brutto*, z czego swoją drogą należy jeszcze potrącić koszta konwersyi, przypadające na 1.430 mil. koron, oraz jej ryzyko.

Jesteśmy wszelako przekonani, że porozumienie między rządami austryackim a węgierskim w sprawie konwersyi jest z u p e ł n e a tylko dlatego utrzymywane w tajemnicy, ponieważ przynosi Austryi szkodę, wobec czego publikacya w obecnej chwili mogła by zaszkodzić przeprowadzeniu w parlamencie austryackim ugody, do której kompleksu konwersya formalnie nie należy. W czem jednak może polegać strata Austryi a zysk Węgier?

Wiadomo, że w myśl porozumienia z r 1867 Węgry nie mają prawa do jakichkolwiek zysków z konwersyi długu wspólnego. Kwota ich przyczynku jest s t a ł a a uwolnić się od niego mogą w części lub w całości jedynie przez amortyzacyę odpowiedniej sumy rent, co teraz jest zupełnie wykluczone, lub przez spłacenie odpowiedniej części kapitału w gotówce.

Otóż możliwe są dwie kombinacye. M o ż e rząd austryacki wbrew ustawom z r. 1867 zapewnił Węgrom, że zysk z konwersyi owych 1430 milionów z 4·2% na 4% zmniejszy ich przyczynek na rzecz długu wspólnego — właśnie o tych 2·8 mil. koron, których Austrya przez wyłączenie bloku węgierskiego nie zarobi. Chwilę konwersyi węgierskiego bloku odłożono w tym przypadku na później, by nie komplikować sytuacyi politycznej.

Druga kombinacya wychodzi z tego założenia, że w razie zwrotu w gotówce kapitału, odpowiadającego stałemu węgierskiemu przyczynkowi, kapitał ten oblicza się według stopy procentowej, e f e k t y w n i e płaconej od długu wspólnego w danym czasie. Jeśli stopa ta wynosi 4·2%, to kapitał który mają zwrócić Węgry, jest naturalnie mniejszy, niż wtedy, gdyby wynosiła 4%. W obecnej chwili Węgry ze względu na swój własny kredyt państwowy nie mogą emitować 4-procentowej renty na to, by skupić udział w długu wspólnym, o p r o c e n t o w a n y m j e s z c z e n a 4·2. Chcą sobie jednak zarezerwować tę ostatnią możliwość na późniejszą chwilę, być może, dopiero na chwilę, w której za jaki rok, dwa lub trzy lata według obecnego ich zapatrywania — będą mogły emitować własną rentę 3½ — procentową i osiągnąć w ten sposób jeszcze większy zysk. Tą drogą osiągną ten sam rezultat, któryby uzyskali w pierwszej kombinacyi, tj. w razie gdyby im przyznano bezpośredni udział w zysku z konwersyi. Rozumie się, że w tem również mieści się dla Austryi »*lucrum cessans*« do którego zrealizowania miała by ona wszelkie prawo.

Wyłączenie bloku węgierskiego z konwersyi sprawi pewne techniczne trudności, nie takie jednak, by mogły zagrozić powodzeniu konwersyi austryackiego bloku, wynoszącego koło 3.600 mil. koron. Wyłączając z niego wszystkie te partye renty, które brzmią na nazwisko, leżą w różnych kasach publicznych itp., których konwersya zatem nie przedstawia żadnego ryzyka, pozostanie koło 1½ miliarda koron z prawdziwem ryzykiem konwersyjnem.

Brak miejsca nie pozwala nam rozpisać się szerzej o znaczeniu konwersyi i o jej stosunku do innych objawów i instytucyi życia finansowego. Zwracamy dziś tylko uwagę na ten ważny dla Galicyi moment, że po pomyślnem przeprowadzeniu konwersyi odpadnie jeden z silnych pretekstów państwowo-finansowej natury, którym minister skarbu mógłby się zasłaniać przeciw upaństwowieniu wszelkich kolei prywatnych, — ze względu na połączoną z niem konieczność znacznej emisyi nowej pożyczki.

Ugoda austryacko-węgierska.

Ugoda zawiera następujące projekty ustaw:

1. Projekt ustawy, upoważniającej rząd austryacki do zawarcia z rządem węgierskim związku celnego i handlowego;
2. projekt ustawy o taryfie celnej wraz z należącą do niego taryfą celną;
3. projekt ustawy, tyczący się umowy między ministrami skarbu austryackim i węgierskim w sprawie uniknięcia podwójnego opodatkowania takich przedsiębiorstw, które są czynne w obydwóch częściach monarchii.

Oprócz tego rząd przedłoży parlamentowi:

1. Projekt ustawy, odnoszący się do zatwierdzenia umowy, zawartej między rządami w kilku sprawach walutowych:
2. projekt ustawy o wybijaniu pięciokoronówek;
3. projekt ustawy, przekazującej ministrowi skarbu monety złote, oddane w przechowanie stosownie do art. ustawy z d. 8 sierpnia roku 1902 l. 130 d. u. p.;
4. projekt ustawy o zaprowadzeniu waluty koronowej, jako waluty krajowej;
5. projekt ustawy o przedłużeniu przewileju banku Austro-węgierskiego

6. projekt ustawy o 80-ciomilionowym długu w banku austr.-węg.;
7. projekt ustawy o obrocie opodatkowanego piwa, napojów gorących, oleju mineralnego i cukru między Austryą a Węgrami.

Rząd węgierski przedłoży nadto sejmowi projekt ustawy o zniesienie podatku transportowego na Dunaju i projekt ustawy o utrzymaniu w mocy regulaminu ruchu kolejowego z roku 1851.

Wreszcie ugoda składa się z umów i obowiązujących deklaracyi, odnoszących się do uwolnienia węgierskiego funduszu państwowego od austryackiego dodatku rentowego, do wykonywania umowy celnej i handlowej, do obrotu bydłem, do tyrolskiego dodatku zbożowego, do zarządzeń przeciwko fałszowaniu wina, wreszcie do statystyki towarowej.

Pogląd na zmiany, wprowadzony przez nową ugodę, daje następujące zestawienie:

1. Uregulowanym został na nowo obrót weterynaryjny. Zmiana polega na innem traktowaniu świń przeznaczonych do chowu, a innem świń przeznaczonych na rzeź. Wprowadzono także urządzenia, mające chronić austryacki chów świń przed zarazą.
2. Wedle ugody Badeniowskiej miał być zniesionym dodatek zbożowy w Tyrolu. Obecna ugoda utrzymuje go nadal, a ma to ten skutek, że państwo nie będzie obecnie zmuszonem do wynagrodzenia Tyrolowi tego ubytku.
3. W dziedzinie podatkowej zaszła ta zmiana, że Austrya rzekła się podatku rentowego od węgierskich rent i obligacyi indemnizacyjnych. Natomiast Węgry rzekły się podatku transportowego na Dunaju, przytem jednak uregulowano udział obydwóch części monarchii w podatku od czystego dochodu, tak austryackich, jak węgierskich Towarzystw żeglugi na Dunaju. — Ograniczono także podatek od składów komisyjnych do podatku od właściwych składów fabrycznych. Wreszcie unormowano inaczej pauszale celne. Wynosić ma ono obecnie dla Austryi 2·8 milionów, dla Węgier o 9 miliona kor.

Punktem ciężkości przedłożeń ugodowych jest taryfa celna. Zmiany, które projekt zapowiada, występują na jaw w porównaniu z dotychczasowym stanem w następującej tabelce:

W kor.	Nowe cło	Dytychczas
Pszenica	7.50	3.57
Żyto	7	3.57
Jęczmień	4	1.79
Owies	6	1.79
Kukurudza	4	1.19
Słód	5.40	3 57
Mąka	15.	8.93
Kwiaty	50	11.90
Chmiel	70	23.81
Woły od sztuki	60	35.71
Krowy	30	7.14
Młode bydło	18	7.14
Świnie ponad 120 klg.	22	7.14
Konie ponad 2 lata	100	23.81
Konie poniżej 2 lat	50	23.81
Drób nieżywy 100 klg.	25	14.29
Ryby	20	4.76
Masło	35	23.81
Tłuszcz świński	45	38.08
Likiery	170	142.86
Wino w beczkach	60	47.62
Wino we flaszkach	75	47.62
Wino szampańskie	150	119.05

5. Nierozwiązaną została kwestya udziału Węgier w zysku przy konwersyi. Austrya będzie się przeto musiała prawdopodobnie ograniczyć do skonwertowania tej części, która pozostaje po odciągnięciu kapitału, odpowiadającego rocznemu udziałowi Węgier w kwocie 58 milionów. Konwersya obejmie przeto okrągło 3.600 milionów koron. Pozostało 1.400 mil. kor. skonwertują Węgry prawdopodobnie później na własną korzyść, do tego zaś czasu płacić będą Węgry dotychczasowy swój udział w kwocie 58 milionów. Zysk Austryi na konwersyi ograniczy się przeto do 0.2% co wyniesie 72 miliony kor. Zysk na konwersyi pozostających nadal w obiegu 1.400 mil. kor. jest jeszcze przedmiotem rokowań
6. Złożone przez obydwóch prezydentów w parlamentach oświadczenie lojalności zostało już oświetlone w zacytowanej rozmowie naszego korespondenta. Wartość tej klauzuli okaże się dopiero w przyszłości.

NOTATKI.

Handel Galicyi z Bułgaryą. Według wykazów bułgarskiego ministerstwa handlu, dowieziono do Bułgaryi w r. 1901 nafty austryackiej, czyli oczywiście naszej za 398.500 franków: zwykłych garnków i garnuszków polewanych, kt rych wyrób jest w Galicyi dość rozwinięty i poszukiwany w sąsiednich krajach dostarczono do Bułgaryi w roku przeszłym z Austro-Węgier za milion sto tysięcy franków; z tej kwoty można najmniej część czwartą policzyć na rachunek naszego kraju: dalej w owym roku dowieziono z Austryi do Bułgaryi bibułki papierosowej, wyrabianej prawie wyłącznie w Galicyi, oraz papieru listowego, kancelaryjnego i na opakowanie za 1,653.9 0 franków, z tej zaś sumy znaczna część przypada na Galicyę, albowiem jej papiernie mają duży eksport na Wschód; soli, która jest tylko w naszym kraju, sprzedała Austrya w owym roku Bułgarom za 1,077.500 franków; wosk ziemny na świece cerkiewne i na stoczki mógł pochodzić tylko z Galicyi, a nabyła go Bułgarya za 823 0 0 franków; również mazie naftowe, których nasza monarchia sprzedała owemu księstwu za 90.300 franków, są produktem tylko galicyjskim. Ze stu trzydziestu tysięcy koni austryackich, wywiezionych do Bułgaryi, było niewątpliwie dużo naszych Słowem cały dowóz do Bułgaryi z wszystkich krajów obcych wynosił w r. 1901 przeszło 70 milionów franków; z tego na Austro-Węgry wypadło 34 mil. fr., a na Rosyę 3,700 000 fr.

W tymże roku zawinęło do bułgarskich portów 8.868 austro-węgierskich parowców z ładunkiem 2,485.181 ton — a rosyjskich statków zawinęło w tymże roku tylko 2 510 z ładunkiem 425 043 ton. Austro-Węgry mają więc w handlu z Bułgaryą ogromną przewagę nad Rosyą i eksport z samej tylko Galicyi dorównywa niemal całemu eksportowi rosyjskiemu. Rosya gorliwie się stara między innymi i ze względów politycznych o wzmocnienie swego stanowiska handlowego Dwukrotnie poręczyła ona na paryskiej giełdzie za pożyczki rządu sofijskiego, raz dała temu rządowi kilkadziesiąt milionów rubli gotówką, jako bezprocentową pożyczkę; wszędzie ustanowiła w Bułgaryi subwencyonowane agencye handlowe, wreszcie w r. 1896 utworzyła prywatne stowarzyszenie że-

glugi czarnomorsko-dunajowej i płaciła mu co roku ze skarbu państwowego po 300.000 rubli. Zdaje się, że wypowiedzenie przez Bułgaryę traktatu handlowego Austro-Węgrom ma na celu zapewnienie nowych przywilejów handlowi rosyjskiemu i że pod wływem Rosyi dokonanem zostało.

Budżet państwowy. Rosya na r. 1903 wykazuje w dochodach zwyczajnych 1.897,000.000 rubli, w wydatkach zwyczajnych 1.880,000 000 rb., tak, że pozostaje nadwyżka 17 milionów rubli, nadzwyczajne dochody wykazują 174.000.000 rubli nadzwyczajne wydatki 191,000.000 rubli. Do referatu budżetowego dodane są obszerne motywy, które między innemi podnoszą, iż w roku zeszłym urodzaj zboża w Rosyi, a szczególniej żyta, był bardzo dobry.

Fundusz państwowy na popieranie drobnego przemysłu. Na posiedzeniu krakowskiej izby handlowej, sekretarz dr. Benis wykazał cyfrowo, jak mało Galicya korzysta z funduszu państwowego przeznaczonego na popieranie drobnego przemysłu. W roku zeszłym udzielono maszyn drobnym przemysłowcom w Galicyi tylko za 14.514 koron, podczas gdy w innych prowincyach maszyn takich udzielono za 82.031 k. Pożyczek udzielono w roku zeszłym rękodzielnikom innych prowincyj w kwocie 136.633 k. a w Galicyi nie udzielono pożyczki żadnemu rękodzielnikowi. Izba uchwaliła ten stan rzeczy przedstawić w zażaleniu do ministerstwa handlu i domaga się zmiany tych stosunków. Memoryał w tej sprawie postanowiono przesłać ministerstwu dla Galicyi, Kołu polskiemu i t. d.

Wpisy do regestru handlowego. Z początkiem r. 1902 Ministerstwa handlu i sprawiedliwości rozpoczęły wydawnictwo „Centralnej gazety wpisów do regestru handlowego“ (*Centralblatt für die Eintragungen in das Handelsregister*). Wydawnictwo to obejmuje wszystkie wpisy sądów handlowych w całej Przedlitawii i w ten sposób czyni zadość dawno odczuwanej potrzebie świata handlowego i przemysłowego. Co pół roku dodaje się do gazety spis alfabetyczny wszystkich firm wpisanych do regestru w ciągu ubiegłego półrocza. Gazeta, która rozpoczyna teraz drugi rocznik wydawnictwa, wychodzi co piątek nakładem c. i k. nadwornej drukarni państwowej w Wiedniu. Prenumerata kosztuje rocznie 4 korony.

Wkładki, złożone w francuskich Kasach oszczędności wynosiły 2 bm. 4 miliardy franków tj. 3 razy tyle, ile wynosiły w r. 1870

Z Banku austro-węgierskiego. Poboczna stacya bankowa w Dukli, korespondująca z filią banku w Jaśle, której zniesienie uchwalono w czerwcu z. r. przestała istnieć z dniem 10. b. m.

Ulga podatkowa. Wydział krajowy uwolnił fabrykę świec parafinowych i stearynowych Wilhelma Isaaka i N. Sameta w Tarnopolu od wszelkich dodatków do podatków za czas od 1. lipca 1902 do 30. czerwca 1912.

Uwolnienie węgierskich państwowych papierów wartościowych od podatku rentowego. Przy zawarciu ugody rząd austryacki zgodził się na uwolnienie w przyszłości węgierskich papierów wartościowych od podatku rentowego. Wolnemi od podatku mają być oprócz rent także papiery indemnizacyjne. Nie będą zaś wolne od podatku węgierskie listy zastawne, gdyż podatkowi rentowemu podlegają także listy zastawne austryackie. W obec pomienionego uwolnienia papierów wartościowych od podatku rentowego nasuwa się pytanie, czy na wypadek wejścia w życie postanowień ugody austryacko-węgierskiej już w ciągu roku 1903, uwolnienie od podatku rentowego będzie miało skutek wsteczny, czy zatem w ciągu roku 1903 uiszczony podatek rentowy będzie podatnikom zwrócony. Zależeć to będzie od postanowień odnośnych ugody między obydwiema połowami monarchii.

„Spar und Renten Zeitung“ w ostatnim numerze, omawiając wypadek zaszły w Kasie oszczędności w Rottenmann porusza bardzo trafnie sprawę opłacanej redakcyjnej oceny rocznych zamknięć rachunkowych Kas w niektórych czasopismach. Oceny tych sprawozdań o steoretypowym początku: „Wedle wzorowego zamknięcia etc. etc.“ kończą się zawsze szablonowo powtarzanym słodko schlebiającym ustępem:

„Życzymy tej nadzwyczajnie — szczególnie — albo wreszcie świetnie kierowanej instytucyi najlepszego . . etc.

Oceny te nietylko mogą zaślepić odnośnych funkcyonaryuszy instytucyi w poczuciu przesadnej własnej wartości mimo istniejących błędów i niewłaściwości, ale mogą zarazem wprowadzić w błąd odnośne organa nadzorcze o ileby one przykładały wagę do tych elukubracyi.

Uznając słuszność tych uwag wspomnianej gazety, musimy z naszej strony wyrazic tem większe zdziwienie, że niektóre zarządy naszych galicyjskich Kas oszczędności żądne tych zdawkowych komplementów, na które nikt nie zwraca uwagi jak chyba odnośny zarząd sam — opłacają te redakcyjne oceny niemieckich czasopism jak *Sparkassen Zeitung* i innych.

Jaką wartość mają te pochwalne hymny poparte przez odnosny zarząd 50 lub 100 koronami — o czem wszyscy wiedzą?

Czy nie lepiej użyć tych pieniędzy na inne cele?

Nowa ustawa celna. W uwzględnieniu życzeń pochodzących z kół przemysłowych i organizacyj rolniczych, drukarnia państwowa w dniu przedłożenia taryfy celnej parlamentowi, wyda nową taryfę celną wraz z dotyczącym projektem ustawy i porównaniem z dotychczasowymi przepisami. Egzemplarz tej broszury kosztować będzie 30 h.

O wydanie depozytu. Senzacyę w kołach bankierkich budzi proces, wytoczony w Wiedniu przez niejaką Annę Viskoczilowę Anglobankowi o zwrot depozytu wartości około 200.000 koron, który przegrała na giełdzie. Viskoczilowa, która po sprzedaniu kawiarni cofnęła się w zacisze domowe z majątkiem, utrzymuje, iż dlatego domaga się zwrotu depozytu, że ją w Anglobanku namawiano wprost do gry giełdowej póty, póki nie przegrała całego swego depozytu.

Stan Banku austro-węgierskiego z dniem 15 stycznia 1903:

Banknoty w obiegu 1.520.354.000 (w porównaniu z poprzednim tygodnim (— 57.864.000); rezerwa kruszczowa 1.471.134.000 (+ 4.175.000); portfel weksłowy 249.321.000 (— 66.577.000); lombard papierów 41.511.000 (10.031.000); banknoty wolne od podatków 345.195.000. (+ 62.123.000).

Centralne biuro ogłoszeń, dzienników i uniwers. reklamy, z komfortem urządzone, otworzył w Wiedniu, VI, Getreidemarkt Nr. 13. p. Adolf Chulawski. Życzymy temu jedynemu w Wiedniu tego rodzaju polskiemu przedsiębiorstwu „Szczęść Boże“.

Krajowa komisya dla spraw przemysłowych odbyła posiedzenie pod przewodnictwem J. E. Marszałka krajowego hr. Andrzeja Potockiego.

P. A. Nawratil przedstawił wnioski, tyczące się pomocy, którejby należało użyć przemysłom: masarskiemu i piekarskiemu. Po długiej i wyczerpującej dyskusyi uchwalono:

1) Co do przemysłu masarskiego:

a) zachęcać do zawiązywania spółek w celu wyrobu wytwornych, do eksportu zdolnych wyrobów masarskich i przychodzić im w miarę możności z pomocą z funduszu przemysłowego, a żądać popierania ich również ze strony ministerstwa handlu;

b) wysłać 2 do 3 młodych zawodowców na koszt kraju za granicę, w szczególności do Pragi i Frankfurtu n. M., na czas 3 do 6 miesięcy, w celu obznajomienia się z najnowszą produkcyą wytwornych wyrobów masarskich pasztetniczych.

2) Co do przemysłu piekarskiego:

a) udać się ze stanowczem przedstawieniem do rządu, ażeby w obronie ogółu społeczeństwa, przystąpił raz do ścisłego zastosowania przepisów przemysłowych i sanitarnych do niezliczonej ilości pokątnych piekarń w kraju, których urządzenie urąga wszelkim warunkom czystości i zdrowotności;

b) udać się do wydziału krajowego, ażeby z takiem samem żądaniem odniósł się do burmistrzów miast.

Inne wnioski, tyczące się poparcia przemysłu piekarskiego, a w szczególności wypieku chleba, pozostawiającego w całym kraju tak wiele do życzenia i powstrzymania importu chleba morawskiego, którym kraj jest zasypywany, przekazano wraz z wnioskami, które się w ciągu dyskusyi wyłoniły, komitetom stałym do zbadania, sformułowania i ponownego przedstawienia na najbliższem posiedzeniu komisyi.

W myśl wniosków komitetu przemysłowego, referowanych przez Dra A. Zgórskiego, uchwalono udzielić 6 pożyczek z krajowego funduszu przemysłowego, a to: Towarzystwu tkackiemu w Kosowie 9000 k., fabryce bielizny w Przemyślu 20.000 k., fabryce wózków i powozów w Stanisławowie 20.000 k., wyrobni pieców kaflowych w Wadowicach 8000 k., na wyrób zabawek blaszanych we Lwowie 3000 k., instalacyjnemu warsztatowi elektrotechnicznemu w Przemyślu 2000 k., razem 54.000 k.

Na wniosek komitetu szkolnego uchwalono przedstawić za pośrednictwem wydziału krajowego Sejmowi stabilizacyę pp. Rollego, kierownika kursów dla przemysłu keramicznego w Podgórzu; P. Prydatkiewicza, kierownika szkoły dla zabawek w Jaworowie; S. Gzowskiego, kierownika szkoły kołodziejskiej w Grybowie; B. Gęsickiego, kierownika szkoły tkackiej w Gorlicach i Aleksandra Celewicza, wędrownego nauczyciela szewstwa.

W myśl wniosku obu komitetów, przedstawionych przez sekretarza komisyi, uchwalono zamieścić przy końcu rocznego sprawozdania komisyi następujące wnioski:

1) Przedstawić Sejmowi wniosek komisyi, tyczący się podwyższenia krajowego funduszu przemysłowego do 5 milionów koron, przez wstawienie do budżetu krajowego corocznych dotacyj po 100.000 kor., z równoczesnem upoważnieniem Banku krajowego do zaliczkowego wypłacania kwot potrzebnych na zasilanie przemysłu, aż do wysokości 5 milionów kor.

2) Przedstawić sejmowi wnioski komisyi, tyczące się wzmocnienia jej biura.

3) przedstawić sejmowi potrzebę uchwalenia rezolucyj, wzywających rząd:

a) ażeby w zamian za nieaktywowany dotąd oddział keramiczny przy lwowskiej państwowej szkole przemysłowej i w miejsce krajowej szkoły garncarskiej w Kołomyi, przystąpił do utworzenia wyższego zakładu naukowego dla przemysłu keramicznego we Lwowie;

b) ażeby przy szkołach państwowych we Lwowie i Krakowie urządził specyalne oddziały elektrotechniczne;

c) ażeby przystąpił do urządzenia stałych kursów dla palaczy i dozorców maszyn parowych, oraz dla maszynistów kolejowych przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie;

d) ażeby oświadczył się stanowczo co do założenia zawodowej szkoły ślusarsko mechanicznej w Tarnopolu;

e) ażeby przy akademii handlowej we Lwowie utworzył tak zwany jednoroczny kurs abituryentów dla aspirantów bankowych i dążył do tego również przy wyższej szkole handlowej w Krakowie.

Na wniosek p. T. Fiedlera, rektora szkoły politechnicznej, przekazano komitetom stałym rozpatrzeni sprawy odpowiedniego i stałego pomieszczenia krajowych stacyj doświadczalnych (keramicznej, mechanicznej i naftowej) i przedstawienie jej na najbliższem posiedzeniu komisyi.

Od Administracyi.

Pismo nasze wychodzi regularnie w pierwszej i w drugiej połowie każdego miesiąca. Wysyłka uskuteczniona bywa również jak najregularniej.

Upraszamy zatem usilnie wszystkich naszych PT. Odbiorców by **natychmiast** reklamowali w razie gdyby jeden z poszczególnych numerów **„Dobrobytu“** Ich nie doszedł.

☛ Prosimy również o nadesłanie przedpłaty celem ustalenia nakładu.

Amortyzacye.

Losy państw. z r. 1860: Serya 6692 Nr 5 Oddział IV. Serya 14628 Nr. 15 Oddział V. po zł. 100

Losy państw. z r 1864: Serya 584 Nr. 39 Oddział I i II. Serya 946 Nr. 37 Oddział I. i II. Serya 1175 Nr 36 Oddział I. i II. Serya 2185 Nr. 44 Oddział I. i II. Serya 2949 Nr. 87 Oddział I. i II. po zł. 100.

3% *Losy austr. Zakł. kredyt. ziemsk I. emisyi*: Serya 2600 Nr. 69.

Losy Clary'ego: Nr. 5096, 8958, 10565, 10778, 10951, 11079. 24124 24140 24312, 24476.

Austryackie losy Czerwonego Krzyża: Sera 8423 Nr. 12, Serya 8832 Nr. 50 Serya 11609 Nr. 4.

4% *Węgierska renta złota Lit. B.* Nr. 15627, Nr. 15827 po zł. 500 w złocie.

4·2% *Jednolita renta srebrna*: (Styczeń Lipiec): Nr. 15962 na zł. 50.

4·2% *Jednolita renta papierowa*: (Luty-Sierpień): Nr. 168412 na zł. 50; Nr. 36047 na zł. 100: (Maj-Listopad): Nr. 90261 na K 400; Nr. 91846 na zł 600; Nr. 22222 492180, 519412 po zł. 1000.

5% *Obligacye kolei południowej Serya B.* Nr. 105307 na fr. 500.

3% *Priorytety kolei południowej*: Serya *A.* Nr. 46404, Serya *D* Nr. 858184, Serya *J.* Nr. 521910 Sera *K.* Nr. 230150, Serya *S.* Nr. 1306925, Serya *Z.* Nr. 1786892, 1786893 po fr. 500.

Losowania.

Serbskie losy tytoniowe 10-frankowe

z roku 1888.

43. Losowanie premiowe i amortyzacyjne 15 stycznia 1903 w Belgradzie.

A) Ciągnienie premiowe:

Serya	Nr.	Frank.	Serya	Nr.	Frank.	Serya	Nr.	Frank.
77	26	50	5618	69	**500**	7804	34	50
2619	98	50	6312	42	**100**	8190	8	50
3572	61	**100**	5679	40	**100**	9147	53	**100**
3703	39	**100000**	6804	36	50	9160	17	**100**
3749	1	**100**	6856	18	50	9221	71	**100**
4056	67	50	6979	18	**100**	9251	18	50
4079	20	50	7056	62	50	9366	6	50
4175	74	50	7604	16	**500**	9754	64	50
4216	4	**100**	7735	58	50	9955	93	**100**
5435	52	50						

Wypłata wygranych za okazaniem losu z premiowym kuponem począwszy od 12. lutego 1903. Premiowy kupon w miejscu płatniczem odcina się i zatrzymuje, los zaś zwraca się właścicielowi jego napowrót i los ten gra tak długo jeszcze, dopóki nie zostanie wyciągnięty w jednem z losowań amortyzacyjnych.

B) Ciągnienie amortyzacyjne:

Wylosowano **15** następujących seryj:

131 427 621 991 1161 1293 1482 1514 1635 1767 2917 8366 8826 9153 9789

W tych 15 seryach zawartych 1500 losów, wypłaca się począwszy od dnia 12. lutego 1903 po 13·— franków. Premiowy kupon, który bierze udział w dalszych ciągnieniach premiowych, odcina się i zwraca się właścicielowi.

Losy Salm-Reifferscheid z roku 1855.

101. Losowanie dnia 15. stycznia 1903 we Wiedniu.

Główne wygrane:

Numer	koron	Numer	koron	Numer	koron	Numer	koron
1503	**252**	22554	**252**	57891	**420**	80407	**8400**
3626	**210**	26110	**210**	60783	**210**	90575	**420**
8084	**210**	28623	**84000**	63240	**210**	9[illegible]938	**252**
14084	**252**	29197	**252**	71355	**420**	93288	**4200**
15611	**210**	34[illegible]15	**252**	7[illegible]822	**210**	97898	**252**
17315	**252**	38034	**840**	74451	**210**	99053	**210**
19500	**210**	45934	**210**	78098	**210**	99666	**210**
20745	**420**	51731	**840**				

Pożyczka loteryjna miasta Insbruku.

48. Losowanie dnia 3. stycznia 1903 w Insbruku.

Główne wygrane:

Nr.	koron	Nr.	koron	Nr.	koron
15453	**800**	25154	**360**	29365	**30000**
22390	**4000**	27165	**150**	41582	**1200**

3% Losy i kwity premiowe II. emisyi z r. 1889.

austr Zakładu kredytowego ziemskiego.

65. Losowanie dnia 3. stycznia 1903 we Wiedniu.

A) Ciągnienie premiowe losów i kwitów premiowych:

Serya	Nr.	koron	Serya	Nr.	koron	Serya	Nr.	koron
440	11	**400**	2387	18	**100000**	5217	30	**400**
485	32	**400**	2653	38	**400**	5217	32	**400**
644	50	**400**	3152	11	**400**	5699	16	**4000**
1196	1	**2000**	3695	33	**400**	5994	7	**2000**
1824	16	**400**	4945	26	**400**			

Wypłata począwszy od 1. sierpnia 1903.

B) Ciągnienie amortyzacyjne:

Wylosowano 10 następujących seryj:

1135 1806 2812 2965 3258 3376 4569 4752 5227 5997.

W tych **10.** seryach zawartych **500** losów wypłaca się począwszy od 1. lutego 1903 po **200** koron, oprócz tego wydaje się kwity premiowe, które uprawniają do udziału w dalszych ciągnieniach premiowych.

Najbliższe losowanie dnia 5. maja 1903

Wykaz wypłaty powyższych wygranych koronami:

Wygrana	podatek 20%	Netto	Wygrana	podatek 20%	Netto
100000	19960	80040	2000	360	1640
4000	760	3240	400	40	360

5% Bukowińskie obligacye propinacyjne

Po złr. **50—100** koron Nr. 7 42 82 91 98 210 221 271 277 283 326 334 354 369 379 415 436 462 515 555 561 582 616 647 733 800 859.

Po złr. **100—200** koron Nr. 18 23 69 137 140 203 313 444 512 540 620 651 662 741 755 775 782 785 837 899 923 946 **1**000 009 020 028 121 132 138 176 253 375 388 437 540 637 647 658 761 789 793 852 865 896 982 **2**017 079 107 112 141 162 218 251 329 367 369 384 453 472 488 556 580 599 617 628 689 710 725 825 844 853 **3**044 059 109 133 136 161 186 197 200 205 235 309 432 443 478 508 656 665 678 746 848 968 **4**053 064 133 138 178 209 271 280 323 390 477 484 509 515 554 567 583 641 706 749 751 869 907 912 **5**122 144 160 204 218 267 275 336 361 406 420 443 471 476 500 506 587 601 745 762 799.

Po złr. **500=1000** koron Nr. 83 136 203 260 281 408 421 469 512 539 546 597 635 696 737 759 773 780 840 948 951 975 997 **1**084 112 192 204.

Po złr **1000=2000** koron Nr. 49 86 99 170 194 289 367 463 469 480 622 670 676 776 781 783 829 891 895 926 982 **1**002 024 067 076 133 191 206 232 317 363 374 419 431 511 590 601 720 728 801 810 847 868 877 895 906 921 961 **2**014 z częściową kwotą złr **450,** 032 118 123 137 147 153 160 223 234 275 456 474 486 494 607 664 692 696 704 806 824 885 905 912.

Po złr. **5000=10000** koron Nr. 70 146 169 266 348 351.

Po złr **10000=20000** koron **Nr.** 36 61 68 80.

Wypłata począwszy od 1. Lipca 1903.

$4\frac{1}{2}\%$ Pożyczka miasta Budapesztu z r 1890.

26 Losowanie dnia 2. Stycznia 1903 w Budapeszcie.

Po koron **10000** Nr. 154 453 457 539.

Po koron **2000** Nr. 124 325 985 **1**270 305 320 420 647 769 935 991 **2**046 527 528 642 797 **3**046 324 363 882 936 963 **4**067 308 309 310 549 579 867 891 **5**148 182 598 745 960 **6**266 310 440 521 919 **7**395 777 825 **8**608 992 **9**239 814 952 **10**226 409 532 705 751 791 **11**050 149 178 484 612 699 700 847 987 **12**066 084 186 262 271 305 706 880 **13**232 688 721 **14**227 572 772 **15**044 269 498 **16**051 828 870 946 **17**083 884 **18**062 066 101 504 608 **19**265.

Po koron **200** Nr. 228 354 521 947 980 **1**020 153 221 358 372 379 527 719 **2**094 116 763 764 853 895 **3**341 750 **4**119 181 242 361 382 7?0 970 **5**007 130 194 451 476 601 693 **6**499 605 665 **7**397 789 807 897 919 **8**706 822 **9**040 117 399 529 721 968 **10**554 645 657 958 **11**470 717 786 809 **12**777 838 892 927 **13**040 318 636 758 **14**568 711.

Wypłata począwszy od dnia 1. Lipca 1903.

2% Losy premiowe 100 frankowe

księstwa Serbskiego z roku 1881.

95. Losowanie seryj i numerów 15. stycznia 1903 w Belgradzie

Wylosowano 36 następujących seryj:

197 834 1540 2070 2966 3541 4879 5297 5365 5776 250 1091 1628 2109 3094 3844 4996 5298 5634 5856 296 1174 1843 2395 3281 4199 5191 5337 5690 6072 491 1221 1954 2452 3385 4273

między temi:

Serya	Nr.	Frank.	Serya	Nr.	Frank.	Serya	Nr.	Frank.
296	4	**1000**	1954	12	**500**	5298	9	**80000**
„	6	**1000**	2109	25	**4500**	5690	12	**8000**
1091	1	**275**	4996	35	**500**	„	40	**500**
1843	47	**275**						

Na wszystkie tu wymienione numera, które w powyższych **36** seryach są zawarte, przypada najmniejsza wygrana po **100** franków. — Wypłata bez żadnego potrącenia od 14. Lutego 1903 począwszy. — Najbliższe losowanie 14. Maja 1903.

Pożyczka loteryjna miasta Salcburga.

57. Losowanie dnia 5. Stycznia 1903 w Salcburgu.

Główne wygrane:

Nr.	kor.	Nr.	kor.	Nr.	kor.
12059	**4000**	50788	**1000**	67809	**200**
24146	**2000**	53853	**200**	76138	**200**
50464	**1000**	66833	**40000**		

5% Losy regulacyi Dunaju z roku 1870.

33. Losowanie dnia 2., 3., i 5. Stycznia 1903 we Wiedniu.

Główne wygrane:

Nr.	53312	wygrana . . .	**140000**	Koron.
»	68221	. . .	**2000**	»
»	92285	» . . .	**16000**	»
»	167762	» . . .	**10000**	»
»	204815	» . . .	**50000**	»

Pożyczka loteryjna miasta Lublany.

38. Losowanie dnia 2. stycznia 1903 w Lublanie.

Główne wygrane:

Numer	koron	Numer	koron	Numer	koron	Numer	koron
4097	**50000**	17049	**1000**	46467	**1000**	58393	**3000**
13812	**1000**	33886	**1000**	46533	**1000**		

Po **60** koron wygrywają:

545	487	672	316	311	50037	990	65346
575	687	914	357	320	103	58105	375
1352	936	23675	33063	327	300	281	795
549	13019	687	105	495	861	518	66227
2028	636	24078	124	808	51313	730	66341
877	14162	786	183	41070	354	938	358
919	318	964	238	189	608	59468	397
3163	447	976	862	210	621	879	623
337	636	25903	34026	328	667	60023	664
383	850	26106	147	828	685	125	764
4020	15235	168	35103	985	728	392	780
066	340	375	172	42642	877	482	67228
490	954	382	386	917	52004	606	418
629	16709	691	416	943	702	740	502
5062	17077	878	518	43180	887	985	721
678	152	910	544	415	921	61051	68710
964	578	27652	563	43772	986	148	941
7122	628	656	576	44696	53174	265	60297
545	680	924	720	45356	336	524	528
769	834	945	36170	528	981	536	802
884	668*	28043	323	742	54076	540	865
931	18235	375	36575	46511	227	815	980
8075	246	482	849	832	592	979	70089
157	444	607	37058	878	612	62052	310
392	19495	758	38019	47021	901	471	472
478	667	889	104	051	55090	622	71066
574	745	29025	168	611	116	762	131
929	809	111	322	48208	210	63024	581
9419	822	400	363	493	214	305	659
635	995	428	439	641	511	610	762
10022	20130	586	800	753	56060	645	72124
216	20371	605	900	790	233	957	566
793	692	713	977	884	251	64013	639
874	812	31007	39094	49038	57004	304	73099
11689	21244	117	137	112	264	365	811
11726	587	249	376	234	439	756	858
761	22064	331	572	662	721	870	976
765	101	869	795	789	749	914	74399
12435	364	32128	40138				

Wypłata począwszy od 1. lipca 1903. — Najbliższe losowanie dnia 2. stycznia 1904.

Wykaz wypłaty powyższych wygranych koronami:

Wygrana	Podat. 20%	Netto	Wygrana	Podat. 20%	Netto
50000	9992	40008	1000	192	808
3000	592	2408	60	4	56

Odpowiedzialny Redaktor i wydawca:

Jan Kaźmierz Zieliński.

Kursa porównawcze giełdy wiedeńskiej.

A. Ogólny dług państwa.

	6/12	21/1
Jednolity dług państwa w banknotach	101·20	101·25
Jednolity dług państwa w srebrze	101·—	101·25
Losy z roku 1854 po 250 zł. mk. 3·2 pr.	182·—	180·—
„ „ 1860 po 500 zł. wa. 4, pr.	151·75	156 75
„ „ 1860 po 100 zł. 4, pr.	183·25	186·50
„ „ 1864 po 100 zł.	247 —	249·—
„ „ 1864 po 50 zł.	247·—	249·—
Listy zast. domen państw. 120 zł. 5 pr.	299·40	303·—

B. Dług państwa

(wszystkich w Radzie państwa reprezentowanych krajów koronnych).

	6/12	21/1
Austr. renta złota wolna od pod. za 100 zł. 4 pr.	120 60	121·—
Austr. renta w wal. kor. wolna od podatku za 200 kor. 4 pr.	100·45	101 35
Austr. renta inwestyc. wolna od podatku	92·05	94·35

C. Obligacye kolejowe.

	6/12	21/1
Kol. Arcyks. Albrechta za 100 zł. 4 pr.	99 50	99·90
Kol. Cesarz. Elżbiety w złocie wolne od podatku za 100 zł. 4 pr.	118·—	119·70
Kol. Cesarza Franciszka Józefa za 100 zł. 5¼ pr.	128·—	127·70
Kol. Arcyks. Rudolfa w wal. koron. wolne od podatku za 200 kor. 4 pr.	99·30	99·85
Kol. Karola Ludwika po 200 zł. mk. 4 pr.	99·25	99·85

Obligacye pierwszeństwa

(kolejowe)

	6/12	21/1
Kol. Arc. Albrechta za 300 zł. 5 pr.	114·—	114·—
Kol. bukowińskiej lokaln. za 400 kor. 4 pr.	98·50	99·40
Kol. galic. Karola Ludwika za 100 zł. 4 pr.	99 40	100.—
Kol. lwowsko-czern.-jasskiej z r. 1894 za 200 K. 4 pr.	99·40	99·60

D. Dług państwa

(krajów korony węgierskiej.

	6/12	21/1
Węg. złota renta za 100 zł. 4 pr.	120 35	121·—
„ „ „ w wal. kor. za 200 kor. 4 pr. wolna od podatku	97·95	99·45
Węg. obl. pr. regul. Cisy za 100 zł. 4 pr.	156·75	161 50
„ poż. prem. za 100 zł. (200 kor.)	200·—	201·50
„ „ „ za 50 zł. (100 kor.)	200·—	201·50

E. Inne publiczne pożyczki.

	6/12	21/1
Poż. reg. Dunaju z r. 1899 4 pr.	99·50	107·25
Poż. kraj. Bukowiny z r. 1893 za 200 kor. 4 pr.	97·40	99.—
Bukowińskie obl. propinacyjne za 100 zł. 5 pr.	103·—	103·75
Gal. poż. kraj. z r. 1893 za 200 kor. 4 pr.	97·20	98·75
„ obl. prop. „ 1889 za 100 zł. 4 pr.	98·70	99·15
Pożyczka miasta Lwowa z r. 1896 za 100 zł. 4 pr.	94·50	99·15
Poż. miasta Lwowa z r. 1900 4½ proc.	100·70	101·—

F. Listy zastawne.

Oblig. hipot. i listy dłużne (za 100 zł. Nom.).

	6/12	21/1
Austr. zakł. kr. ziem. 50 l. 4 pr.	97·95	99·50
Bukowiński zakł. kred. ziem. 5 pr.	103·45	105·—
„ „ „ „ 4 pr.	97·50	97·50
Bukowińskiej Kasy Oszcz. 4 proc.	96·50	96·50
Gal. akc. b. hip. 10 pr. prem. 5 pr.	110·—	110·50
„ „ „ „ 50 l. 4½ pr.	100·15	100 75
„ „ „ „ 60 l. za 200 kor. 4 pr.	95 75	96 85
Gal. Tow. kred. ziem. 4 pr. 56 l.	95·70	97·10
„ „ „ „ 4 pr. 41 l.	97·—	67·—
„ „ „ „ 4 pr. stare	96·55	96·55
Banku krajowego dla Galicyi Lodom 4½ pr. 51½ l.	101·—	102·—
Banku kraj. 57½ l. za 200 kor. 4 pr.	97·—	98·35
Banku krajowego oblig. komun. 2 emisya 5 pr.	102·25	102·30
Banku krajowego oblig. komun. 3 emisya 42 lat za 200 kor. 4½ pr.	100·25	101·10
Banku kraj. oblig. kom. 4 emisya 45 l. 4 pr.	96·50	98·25
Austr.-węg. banku 40½ lat los. 4 pr.	100 40	100·60
„ „ „ 50 lat los. 4 pr.	100·40	100·60

G. Obligacye

z prawem pierwszeństwa za 100 zł. nom.

	6/12	21/1
Kol. półn. ces. Ferd. em. z r. 1886 4 pr.	100·50	101·30
„ „ „ „ „ „ 1887 4 pr.	100·65	101·40
„ „ „ „ „ „ 1888 4 pr.	101 15	101·50
„ „ „ „ „ „ 1891 4 pr.	100 60	101·50
Kolej Lwow-Czern.-Jassy z r. 1884 za 300 zł. 3·6 proc.	92·20	93·75
Kolej Lwów-Czern. z r. 1884 za 300 zł. 4 pr.	98 70	99·50
Gal. kol. lok. wschod. za 100 zł. 4 pr.	—·—	—·—
Węg. gal. kol. em. 1870 za 200 zł. 5 pr.	108·15	108·90
„ „ „ „ 1878 za 200 zł. 5 pr.	108·15	108·90
„ „ „ „ 1887 za 200 zł. 4 pr.	98·40	99·40

H. Losy

(za sztukę).

	6/12	21/1
3% losy prem. Austr. Zakład. kred ziem. emisya z r. 1880 po 100 fl.	263·—	268·—
3% losy prem. Austr. Zakład. kred. ziem. emisya z r. 1889 po 100 fl.	263·—	267·25
Budapeszteńskie (Basilica) 5 zł.	18·90	19·35
Zakład kred. dla hand. i przem. 100 zł.	434·—	435·—
Clary 40 zł. mk.	187·—	186·—
Pożyczka miasta Insbruku 20 zł.	85·—	84·—
Losy miasta Krakowa 20 zł.	76·—	73·—
Losy reg. Dunaju z r. 1870 po 100 zł. 4 pr.	284·—	282·—
Pożyczka miasta Lublany 20 zł.	75·—	75·—
Palffy 40 zł. mk.	182·—	178·—
Czerw. krzyża austr. tow. 10 zł.	55·—	56·—
Czerw. krzyża węg. tow. 5 zł.	26·50	28 25
Losy fund. arcyks. Rudolfa 10 zł.	70·—	70 —
Salma 40 zł. mk.	242·—	240·—
Pożyczka miasta Salzburga 20 zł.	77·—	75·—
St. Genois 40 zł. mk.	240 —	—·—
Losy miasta Wiednia kom. 100 zł.	429·—	436·—

J. Akcye

banków (za sztukę).

	6/12	21/1
Banku Anglo Austr. 240 kor.	269·50	274·50
Zakład kred. dla handlu i przem. 160 zł.	669·—	691·75
Galic. banku hipot. 200 zł.	535·—	535·—
„ „ dla hand. i przem. 200 zł.	335·—	335·—
Banku dla krajów koronnych 200 zł.	385 —	398 90
„ Austro-węg. 1.400 kor.	1557·—	1560·—
„ Związk. (Unionbank) 200 zł.	528·50	548·—
Czeskiego banku związkowego 100 zł.	2[illegible]7·—	248·—
Żywnostenska banka 100 zł.	254 —	256·25

K. Akcye

Przedsiębiorstw transportowych.

	6/12	21/1
Buk. kol. lok akc. pierw. 200 zł.	400·—	401·50
„ „ „ akcye zakład. 200 zł.	366·—	370·—
Kolei półn. ces. Ferd 1.000 zł. mk.	5[illegible]75·—	5470·—
Kol. Lwów-Bełżec (akc. pier.) 200 zł.	—·—	—·—
„ Lwów-Czern.-Jassy 200 zł.	562·50	575·—
„ wschod-galic.-lokaln. 200 zł.	392·—	392·—
„ państwowych 200 zł.	685·—	692·75
„ południowej 200 zł.	63·35	5[illegible]·25
„ węg. galic. I. 200 zł.	431·—	438·—
Tow. żegl. na Dunaju 500 zł. mk.	876·—	915·—

L. Akcye

Przedsiębiorstw przemysłowych.

	6/12	21/1
Tow. kopalń węgla w Brüx 100 zł.	704·—	720·—
Galic. karpackie naft. tow. 500 kor.	800·—	826·—
Austr. tow. górnicze Alpine 100 zł.	359·75	394·—
Praskiego tow. żelazn. przem. 200 zł.	1435·—	1632·—
Schodnicy 500 kor.	630·—	528·—
Tureck. zarz. tytoniow. 200 franków	332·—	337·50
Trifail. tow. kop. węgla 70 zł.	385·—	390·—
Garb. w Rzeszowie po 200 zł.*)	—·—	—·—
Fabr. wag. w Sanoku po 500 K.*)	—·—	—·—
Tow. dla gal. przedsięb. elektr. wod. po 200 zł.*)	—·—	—·—

M. Weksle.

	6/12	21/1
Londyn za 10 funt. szt.	239·—	239·85
Paryż za 100 franków	95·375	95·35
Petersburg za 100 rubli	—·—	—·—
Niemieckie banki	117·25	117·15
Włoskie banki	95·25	95·30
Francuskie banki	95·375	95·[illegible]5
Szwajcarskie banki	95·25	95·30

N. Waluty.

	6/12	21/1
Dukat cesarski	11·30	11·37
Austr. węg. 8 guld. złota moneta	—·—	—·—
20-frankówka	19·11	19 09
20-markówka	23·50	23·49
Rosyjski półimperyał	—·—	—·—
Niemieckie banknoty za 100 marek	117·25	117 30
Włoskie banknoty za 100 lir	95·25	95·50
Ruble	253·75	253 50

*) Nie notowane na giełdzie wiedeńskiej.

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki.